

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ชัชวาล ประภาวิทย์:ระบบบริหารการใช้โลหิตและส่วนประกอบของโลหิตของโรงพยาบาลรัฐและเอกชน
ในกรุงเทพมหานคร (MANAGEMENT SYSTEM OF BLOOD AND BLOOD COMPONENT OF PUBLIC
AND PRIVATE HOSPITALS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ศ.พญ.ทัศนี นุชประยูร,
อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ.นพ.องอาจ วิพุทธศิริ , 89 หน้า . ISBN 974-636-382-4

60% ของโลหิตที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยจัดหาได้ ได้แจกจ่ายให้กับโรงพยาบาลรัฐและเอกชน
ทั่วกรุงเทพมหานครในรูปแบบของโลหิตครบส่วน(Whole blood) และเม็ดโลหิตแดงอัดแน่น(Packed red cells)เป็นส่วนใหญ่
โรงพยาบาลเหล่านี้มีระบบบริหารการใช้โลหิตและส่วนประกอบของโลหิตอย่างไร ไม่เคยมีการศึกษามาก่อน การศึกษารุ่นนี้จึง
มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบบริหารการใช้โลหิตและส่วนประกอบของโลหิตโดยทำการสำรวจโรงพยาบาลทั่ว
กรุงเทพมหานครที่ขอใช้โลหิตและส่วนประกอบของโลหิตจากศูนย์ทั้งหมดจำนวน 104 แห่งโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง การเก็บ
ข้อมูลใช้ทั้งวิธีการสัมภาษณ์ , การให้เจ้าหน้าที่งานธนาคารโลหิตของโรงพยาบาลตอบและบันทึกปริมาณโลหิตที่ไ้ระหว่าง
วันที่ 1 ธันวาคม 2539 ถึง 31 มกราคม 2540

ผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 13.79 ของโรงพยาบาลรัฐเท่านั้นที่มีคณะกรรมการโดยเฉพาะดูแลการใช้โลหิต
ของโรงพยาบาล ในขณะที่โรงพยาบาลเอกชนไม่มี โรงพยาบาลรัฐและเอกชนต่างก็มีการบันทึกการรับ-จ่ายโลหิตใกล้เคียงกัน
(ร้อยละ 80) โรงพยาบาลรัฐร้อยละ 34.48 รับบริจาคโดยทั่วไปด้วยแต่โรงพยาบาลเอกชนรับบริจาคโดยทดแทนจากญาติ (ร้อยละ
43.06) การตรวจโลหิตที่รับบริจาคเองนั้นโรงพยาบาลรัฐ(ร้อยละ 91.30)และโรงพยาบาลเอกชน(ร้อยละ 58.07)มีการตรวจคัด
กรองโลหิตครบ 5 ชนิดเหมือนกับศูนย์ฯ ชนิดของโลหิตที่โรงพยาบาลรัฐใช้มาก ได้แก่ เม็ดโลหิตแดงอัดแน่น,โลหิตครบ
ส่วนและเกร็ดโลหิตเข้มข้น (Platelet concentrates) คิดเป็นร้อยละ30.62 ,30.25และ15.72 ตามลำดับ ส่วนโรงพยาบาลเอกชนใช้
เม็ดโลหิตแดงเข้มข้น ,โลหิตครบส่วนและพลาสมาสดแช่แข็ง (Fresh frozen plasma) คิดเป็นร้อยละ 35.26 ,25.30
และ 23.56 ตามลำดับอัตราการรับการถ่ายโลหิตมากที่สุดในโรงพยาบาลรัฐคือเม็ดโลหิตแดงอัดแน่น(ร้อยละ 96.45)
ส่วนโรงพยาบาลเอกชนเป็นโครีโอพรีซิปีเตท(ร้อยละ 97.61) อัตราการจำหน่ายทั้งเกร็ดโลหิตเข้มข้นในโรงพยาบาลรัฐมีถึง
ร้อยละ 6.20 ในขณะที่โรงพยาบาลเอกชนจำหน่ายทั้งโลหิตครบส่วนร้อยละ 13.81 อัตราการเก็บรักษาโลหิตประเภท
พลาสมาสดแช่แข็งในโรงพยาบาลรัฐในระยะ 2 เดือนเป็นจำนวน 567 หน่วย (คิดเป็นร้อยละ 17.36 จากที่มีใช้) ในขณะที่
โรงพยาบาลเอกชนมี 746 หน่วย(คิดเป็นร้อยละ 33.54 จากที่มีใช้)

จากการศึกษา พบว่าโรงพยาบาลรัฐและเอกชนมีความแตกต่างกันในเรื่องปริมาณการจัดหา, การรับการถ่าย,
การจำหน่ายทั้งและเหลือเก็บอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P<0.05$) และพบว่าโลหิตและส่วนประกอบของโลหิตที่ศูนย์บริการโลหิต
แห่งชาติ สภากาชาดไทยแจกจ่ายให้โรงพยาบาลต่างๆ ทั่วกรุงเทพมหานครยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ ทั้งนี้อาจเป็นผล
จากระบบบริหารการใช้โลหิตของโรงพยาบาลต่างๆ ในกรุงเทพมหานครทั้งของรัฐและเอกชนยังไม่ดีพอ ควรนำข้อมูลจากการ
ศึกษารุ่นนี้ไปพัฒนาให้มีการใช้อย่างเหมาะสมทั้งประสิทธิภาพ,คุณภาพและความปลอดภัย

ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม.....
สาขาวิชาเวชศาสตร์ชุมชน.....
ปีการศึกษา2539.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม